

□ Några välriktade hugg åtföljda av stampningar och skrik, som får blodet att isa sig i ådrorna, och en kendo-fight är över. Det är en ohyggligt intensiv attacksport, som går tillbaka på de japanska samurajernas tusenåriga stridsfäktningskonst.

Kampen förefaller diaboliskt krigisk även om den omges av en österländsk artighetsritual. Omgivningen har dock ingenting att frukta av kendokerna, försäkrar svenske toppmannen Roger Eriksson i Malmö:

- Kendo går definitivt inte att använda vid bråk på diskotek eller i tunnelbanedgångar. Det är skönt att veta, att vi inte kan bli mer misstänkta för våldstendenser än t ex frimärkssamlare!

Kendo, japansk svärdfäktning, är sannolikt den minsta och mest udda sport som överhuvud förekommer i Sverige. Malmö utgör ett av de få någorlunda starka kendo-fästena i landet. Triumfator vid SM nyligen var Malmöelektrikern Leif Svensson, 33, som tog sitt första guld efter många år i toppen. (I Tokyo har han tidigare hedrats med kämparpris.)

Tredjeplatsen i lag vid årets SM erövrade malmökvintetten Leif Svensson den äldre, Leif Svensson den yngre, Roger Eriksson, Mats Roslund och Terje Andersén från Enighets kendosektion. (Två gånger Leif Svensson kallas till vardags Senior resp Junior och är de ledande Malmökanonerna.)

Skriket en kick och tryckventil

- En kendomatch innebär en kolossal fysisk genomkörare samtidigt som man måste vara psykiskt på hugget, förklarar nykorade mästaren. Jag upplever också kampskriket som både en kick och en tryckventil, men det här är verkligen inte någon brutal sport. Jag försöker leva högt på snabbhet, smidighet, rutin och självförtroende.

De gamla japanska samurajernas stridsfäktning tränas ett par kvällar i veckan i Limhamns Folkets hus, ingång från Getgatan, där enda "dojo" finns. Kendokas drömmar om ännu en Malmöklubb och förmodar att Lund, med sin mångfald udda människor, borde kunna bära upp en egen sammanslutning.

Utövarna i full ornat ser vid första påseende ut som krigiska munkar eller medlemmar av Ku Klux Klan. Sydsvenskan har förhört Riksidrottsförbundets chef Bengt Sevelius om vad han vet om kendo.

- Ärligt talat ingenting, bekände han efter lång tystnad. Möjligen kan det ha någonting med svarta huvor och bambukäppar att göra, men jag är inte säker.

Kendo tillhör Riksidrottsförbundet, men bara som en försvinnande liten del av Svenska Budoförbundet. På papperet existerar i riket tretton kendoklubbar och 250 aktiva, men den trånga innekretsen tycker att det verkar taget i överkant.

Kendo är dvärgen i RF-gemenskapen och en lilleputt även inom Budoförbundet, som organiserar i princip alla utövare av de österländska kampsporterna. Totalt rör det sig om 30 000 själar, varav judon har 12 000 och karaten 10 000.

Den noblaste av kampsporter

Minstingen räknas i Soluppgångens land som en av de noblaste arterna av traditionsmättade kampsporter. Samurajernas gamla stridsfäktningskonst från krig för mer än 1 000 år sedan fick gång på gång sin renässans och hölls vid liv bland annat av beredskapsskäl. Numera är den både folk-rörelse och kulturyttring. I japansk grundskola har man inte gymnastik - man har kendo! Sysselsättningen ställer fenomenala krav på reaktionsnabbhet.

Vapnet är ett bambusvärd, kallat shinai, som hålls med tvåhandsfattning. Det gäller att med svärdet sätta in hugg och stötar mot motståndarskallen, helst, eller mot vissa strängt avgränsade områden av överkroppen. Allt under midjan är tabu. Redan två träffar räcker för seger. Förlängning och ibland sudden death kan tillgripas efter fem minuter.

KENDO

Här gäller det att vara på hugget!

Konsulent Stig Forsberg i Budoförbundet:

- Många svenskar dras till gamla österländska kampidrotter av rena motionsskäl, men åtskilliga blir också fascinerade av bakgrunden i japanska folktraditioner. Fast kendo i Japan tillhör storheterna med uppåt 10 miljoner utövare i alla åldrar, så är den i Sverige mycket exklusiv och det är förstas roligt att syssla med saker som inte alla andra gör.

Invandrarfamiljer skickar i stor utsträckning sina ungdomar till träning i de här sporterna, säger Forsberg.

- Vad utövarna främst får lära sig är självdisciplin och det är vad massor av invandrare i Sverige värderar högt. De skräms av disciplinlösheten i vårt land. Naturligtvis finns det andra motiv och drivfjädrar.

Jan-Erik Majewski praktiserar i träningslokalen i Limhamn

Ett skäl till att kendo ("svärdets väg") förblivit en så ringa gren är att inläringen långt ifrån är någon barnlek, utan snarare rätt komplicerad. Nybörjarna lånar utrustningar av klubbarna, som i sin tur fått dem i begagnat skick från polisstationerna i Japan. Där ingår kendo i den obligatoriska polisträningen eftersom den anses välgörande för batongföringen! Rekviriten med hjälm och mask, axelskydd och harnesk för bröstskogen, madrasserade fäkthandskar och höftskydd finns att köpa i Sverige för omkring 2 500 kr.

De riktiga finsmakarna skickar efter grejerna från Tokyo för 3 500 - 4 000 kr. Till detta kommer vida byxor, kimono och ett par svärd för tillhoppa kanske 500 kr. Det är bara ett fåtal fantaster som håller sig med egen komplett utrustning.

Ytterligare ting behövs för den som hemfaller åt sidoaktiviteterna "kyudo" (extremt rituellt japanskt bågskytte) eller "iaido", som betyder konsten att dra svärdet - och då handlar det om att i en enda rörelse dra svärdet, hugga motståndaren, skaka av blodet och sätta tillbaka vapnet i hölstret! Det är sålunda en österländsk variant på Vilda Västerkonsten att blixtnabbt dra revolvern. "Iaido" övas ofta framför en balettspegel.

"Vanlig fäktning för snobbartat"

Bronsmannen i lag, Roger Eriksson, säger att allsammans förutsätter att man grips av en genuin känsla för hela den japanska kulturen - sedan man först fascinerats av själva kendon. Mystikerna försöker ofta gå tvärtom.

- Att jag tänkte på kendo var ursprungligen ett utslag av min romantiska läggning, medger han. Vanlig fäktning fann jag lite snobbartad och jag ville pröva någon form av urgammal tvåhandsfäktning. Sedan har Japanfascinationen kommit bit för bit och nu går jag t o m och lär mig de riktiga kendokernas svåra modersmål. Alla dom-

slut avkunnas fö på japanska, även i Malmö.

I augusti skall en grupp förhoppningsfulla blågula kendoker fara till Japan på träningsläger. Där finns ungefär tio miljoner utövare och i världstoppen finns bara japaner, japaner, japaner. . . följda av ytterligare japaner men bosatta på Hawaii eller i New York. Men i Tokyo ser man gärna att kendoevangeliet sprids och enstaka europeer, som Leif Svensson i Malmö, kan få utmärkelser för extra tapperhet.

- Kendo kan synas grym för den oinvigde, säger Roger Eriksson. Om man underlåter att attackera en motståndare som fallit till golvet, så blir det varning för passivitet. Oftast lämnar man också träningen med en uppsättning nya blåmärken, men de är harmlösa och någon råhet finns inte med i spelet. Till 90 procent handlar det om avancerad teknik och att bara slugga är dömt att misslyckas. Erfarenhetsmässigt är skaderisken också föga avskräckande men man får se upp med nybörjarna.

Maximalt slut på minimal tid

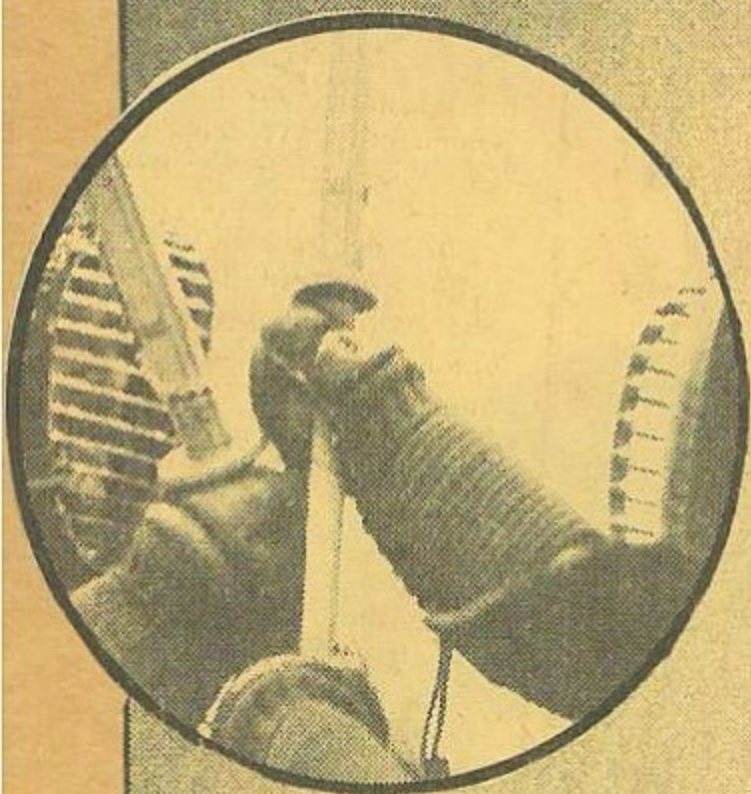
Kendo är en hel vetenskap. Väsentligt är hugget, skriket, hållningen. Den suveräna attacken är hugget som påbörjas rakt bakom den egna ryggen, snabbt träffar mitten av motståndarens hjässa och samtidigt åtföljs av skrik och stampning. Forna tiders samurajer skulle ovillkorligen kunna rida, skjuta pilbåge, fäkta med svärdet och attackera även om svärdet gått förlorat. Det här var nödvändiga stridskonster och den militära prägel har överlevt seklerna, fast nedtonad.

- Jag tror att kendo tillhör de mest konditionskrävande sporter som finns i världen, säger Roger Eriksson. På minimal tid blir man maximalt utpumpad. Intensiteten är våldsam och förstärks av svårigheten att andas bakom masken. Det händer att man driver sig själv så långt att man övermannas av spykänslor.

Svenska kendoker finner att de utgör en liten exklusiv skara i inhemsk idrottsvärld. Man är en unik grupp med måttliga utsikter att förökas. När massmedier någon enstaka gång uppmärksammar blågul kendo, så utlöser det en viss ström av nyfikna till klubbarna, men de allra flesta drar sig tillbaka vid upptäckten av den höga inlä-

ningströskeln. Och innan man behärskar den här konstarten är det inte särskilt festligt.

Vad 10 miljoner japaner saligt ägnat sig åt torde aldrig komma att bli en sträng på Korpens lyra! Sportens livslåga är flämtande i Sverige och den lever hela tiden på svältgränsen.

Skånska kendokas reglementsénligt utrustade och redo för kamp

□ Detta är inte vad det ser ut att vara, d v s blodtörstande, exotiska skräckfigurer. Bakom maskerna döljer sig nämligen skånska idrottsmän, invecklade i japansk käppfäktning med två händer, kendo.

□ Sporten har visserligen ålderdomliga anor från österländska militärovningsar, men den handfull entusiaster som finns i Sverige hävdar bestämt att kendo inte är farligare för omgivningen än frimärkssamlade...

Med fältherreblick och samurajsvärd i attackposition: svenske mästaren i kendo, Leif Svensson, till vardags elektriker och familjefar i Malmö